

## פרשת נשא וחג השבועות: תואר כלה מאד נתעלה

קריאת פרשת נשא, בשבת 'כלה' – היא השבת שלפני חג השבועות, מחייבת לדרוש בענין הקשר שבין מתן תורה ובין הנישואין. כך מפורש במדרשים לפסוק 'ויהי ביום כלת משה להקים את המשכן', הפותח את פרשת קרבנות הנשיאים:

מה הוא ביום כלות משה? ביום שנכנסה כלה לחופתה. לפי שמתן תורה היה קידושין, מניין? נאמר בהם: 'וקדשתם היום ומחר' (שמות י"ט י'), ובמעשה משכן - נישואין היו. ועל זה נאמר: 'צאינה וראינה בנות ציון' וכתוב בו: 'ביום חתונתו וביום שמחת לכו', 'ביום חתונתו' זה מתן תורה שנתחתן עמהם, ו'ביום שמחת לכו', זה המשכן שהיה נישואין. ולכך כתיב תחלה: 'ביום כלות משה', ולא כתיב: ביום השלים משה: (מדרש אגדה, הוצ. בובר, במדבר ז א).

יש בזוהר קטעים שאפשר להתפעם מהם, גם בלי להבין את הרוכד הנסתר, הסודי שבהם. אפשר לקרוא את הדברים כפיוט וכתפילה, כדרך שנוהגים לקרוא את 'בריך שמי' עם קריאת התורה, ואת 'כגוונא' בקבלת שבת. לכבוד שבת כלה וחג השבועות, מוגש בזה שי לקוראים – שני פרקי זוהר מתוקים מדבש, מתורגמים עברית בעיבוד קל.

בהקדמת ספר הזוהר, נמצא תיאור מופלא המקביל בין עולם לימוד התורה לבין עולם הנישואין. ובייחוד – לימוד התורה בליל שבועות, הלילה שלפני מתן תורה:

רבי שמעון היה יושב ועוסק בתורה, בלילה שבו הכלה מתחברת עם בעלה (ליל חג השבועות). ששנינו, כל אותם חברים שהם בני היכלה של הכלה, צריכים באותו הלילה שלמחרתו הכלה מזומנת להיות בתוך החופה עם בעלה, להיות איתה כל אותו הלילה, ולשמוח איתה בתיקונים שהיא מתקנת עצמה. לעוסק בתורה: מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים ובמדרשי הפסוקים, ובסודות החכמה, מפני שאלו הם התיקונים שלה ותכשיטיה.

והיא ונערותיה נכנסת ועומדת על ראשיה ומתוקנת בהם, ושמחה בהם כל אותו הלילה. וליום המחרת אין היא נכנסת לחופה אלא עמהם, והם נקראים בני חופתה. וכיון שנכנסת לחופתה, הקדוש-ברוך-הוא שואל עליהם ומברך אותם ומעטר אותם בעטרת הכלה.

והיה רבי שמעון וכל החבורה מרננים ברינה של תורה ומחדשים דברים של תורה, כל אחד ואחד מהם. והיה שמח רבי שמעון וכל שאר החבורה. אמר להם רבי שמעון: בני, זכות חלקכם, באשר מחר לא תכנס הכלה לחופה אלא עמכם, באשר כל אלו המתקנים תיקוניה בלילה הזה, ושמחים בה, כולם יהיו רשומים וכתובים בספר הזכרונות, והקדוש ברוך הוא מברך אותם בשבעים ברכות ועטורים של העולם העליון.

פתח רבי שמעון ואמר: 'השמים מספרים כבוד א-ל', מקרא זה, כבר הקימונו (ופרשנו) אותו. אבל, בזמן הזה שהכלה מתעוררת להכנסת לחופה, ביום המחרת, היא נתקנת ומאירה בקישוטיה, עם החברים השמחים עמה כל אותו הלילה, והיא שמחה עמהם. וביום המחרת, כמה אכולוסין, חילות ומחנות, מתכנסים עימה, והיא וכולם, מחכים לכל אחד ואחד שתקנו אותה באותו הלילה.

כיון שמתחברים יחד, והיא רואה את בעלה, מה כתוב? 'השמים מספרים כבוד א-ל'. השמים זה החתן הכנס לחופה, מספרים – מאירים כזוהר הספירים המאיר וזוהר מסוף העולם ועד סוף העולם. כבוד א-ל, זה כבוד הכלה הנקראת א-ל...

באותה שעה ש'שמים' נכנס לחופה ובא ומאיר לה, כל אותם חברים שהתקינו אותה, כולם מתפרשים בשמותם שם. זהו שכתוב: 'מעשה ידיו מגיד הרקיע'.

דרשה זו של הזוהר היא הרקע למנהג של לימוד התורה בליל חג השבועות, וראוי לקרוא ולשנותה בליל שבועות.

בדרשה האחרת, בזוהר חדש לשיר השירים, משמשת הכלה, רעותיה וקישוטיה, משל ודוגמה להבנת היחס שבין תורה שבכתב לתורה שבעל פה. היא מבררת את הערך והמשמעות של העיסוק בתורה שבעל-פה, על ריבוי הדעות והמחלוקות שבה. אף פרק זה יובא כאן, בלבוש עברי:

פתח רבי שמעון ואמר: 'ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מיי'. תורה שבעל פה היתה אומרת אודות התורה שבכתב, שהיא הולכת אחרי הנשיקות של תורה שבכתב, אחרי המתיקות שלה. להתחבר זו בזו באלו הנשיקות. אז היא במחלוקת בין נערותיה, בבואה להיתקן עימה, להיות כולן קישוטים לגבי תורה שבכתב.

כאשר היא מתחברת ונכללת בתורה שבכתב בחדוה, בחבור אחד, שנושקות זו בזו באהבה. אוהבת היא בה, ואומרת לה בחיבה: כמה יקרה חביבותך מן היין שלך. גברה בי אהבתך, עד שהרוותה אותי יין של אהבה, שהתעצמה בך.

קישוטים שהתקשטה תורה שבעל פה בנערותיה, להתחבר בתורה שבכתב, אלו הם: המשנה היא תחילת הראש, בסוד התיקון הראוי לה. הברייתא היא סוד התיקון של ירכיים ורגלים. והגוף בתיקון הראוי לה.

באות נערותיה, קריבות אליה כדי להתקין אותה, את קישוטיה. זו אומרת להתיר, וזו אומרת לאסור – לקשור. שכך הוא קישוטה של הכלה כאשר מקשטים אותה. זו אומרת, כאשר מקשטים, כך הולך הקישוט הזה, וזה אומר: לא כך. זו אומרת הקישוט של הראש כך: קשור ומהודק, וזו אומרת הכיפה של הראש מותרת בצד זה, וקשורה ומהודקת בצד זה.

זו אומרת, קישוט של זהב זה, בבגד הזה, הוא פסול להיות קישוט לגבי זה. וזו אומרת, כשר וראוי הוא להראות זה בזה, וכל אלו הם תיקונים וקישוטים של הכלה.

ועם כל זה, בעוד הן מקשטות, ויש קיטרוגים וויכוחים בקישוט הראוי, היא מוסיפה חיל ונוי וגוונים, ונתקנת בהם ויושבת בכבוד ביניהן, ומחשיבה עצמה יותר מכפי שהיתה – מאה פעמים.

כיון שהתקשטה בהם, כולן אוהבות אותה בקישוטיה, ותיקוני יופיה, ומכניסים אותה אצל המלך, הוא תורה שבכתב.

כאשר יושבת הגבירה אצל המלך, בתיקון נאה, והמלך רואה אותה מקושטת יפה, אותו קישוט מכריז ואומר למלך, לנשק אותה, שזו היא הדבקות של האהבה, להכלל זה בזה. מי גורם באופן נשיקות ובאותה אהבה? אלו הנערות שקישטו אותה.

כאשר חפצה להיטיב לנערותיה, היא והמלך נותנים להן מתנות, לכולן נותנים כאחת. לכל אותן שהיו מקטרגות זו על זו על קישוטיה נותנים המלך והמלכה תכשיטים ומתנות ברצון ובחיבה. להוריש להן ירושה באלף עולמות הכוספים לעולם הבא.

וכל שכן אלו שידועים בסוד החכמה, לקשט קישוטיה, שאין שיעור לירושה שינחלו בעולם הבא. עליהם כתוב: להנחיל אוהבי י"ש ואוצרותיהם אמלא.

כל המחלוקות, הויכוחים, הדעות השונות, אינם אלא חלק ממפעל הקישוט וההכנה של הכלה – התורה שבעל פה, לפגישתה עם החתן - התורה שבכתב. וכולם מגבירים את חינה, ומוסיפים על שמחתה, קישוטים וגוונים עד בלי די.

שבת שלום, חג שמח, ומזל טוב לחתן, לכלה, ולכל השושבינים והעלמות שישתתפו בשמחת הנישואים של הקדוש ברוך הוא, התורה וכנסת ישראל.